

ALVER
KOMMUNE

Planprogram

Temaplan for kulturmiljø 2024-2028

Innhold

1. Bakgrunn for planarbeidet	2
2. Føremål	2
3. Føringar for planarbeidet	3
4. Tema og avgrensing av innhald	4
5. Planprosess og medverknad	5
6. Framdrift	5

1. Bakgrunn for planarbeidet

Alver kommune har per i dag ikkje nokon gjeldande kulturmiljøplan, bortsett frå den delen av kommunen som tidlegare var Radøy kommune. Lindås kommune hadde ein kulturminneplan som gjaldt for perioden 2011-2021. Denne planen var ein enkel temaplan som stort sett berre omhandla kommunen sine eigne kulturminne og ikkje ei kartlegging og verdisetjing av kulturminne elles i kommunen. Meland kommune gjennomførte i perioden 2015-2019 ei omfattande kartlegging av kulturminna i kommunen, men laga ikkje ein ferdig plan. Radøy kommune vedtok sin kulturminneplan i desember 2017.

Det er eit stort behov for ein felles plan for kulturminne og -miljø for heile kommunen med ei verdisetjing og prioritering av kulturminna. Alver kommune søkte og fekk i 2022 100 000 koner i tilskot til å samordna tidlegare planarbeid og utarbeida ein kulturminneplan for Alver kommune.

I Stortingsmelding 16 (2019–2020): Nye mål i kulturmiljøpolitikken — Engasjement, bærekraft og mangfold vart omgrepet kulturmiljø tatt i bruk som samlenemning på omgrepa kulturminne, kulturmiljø og landskap og vert brukt når feltet vert omtalt som heilskap. Med dette endra også kulturminneplanar namn til kulturmiljøplanar. I det følgjande vert difor nemninga kulturmiljøplan nytta.

Kulturmiljøplanen for Alver kommune er forankra i planstrategi for Alver kommune 2021-2023. Planstrategien slår fast at planen skal ha status som temaplan. Temaplanar har ikkje same strenge krav til planprosessar som t.d. ein kommunedelplan. For å sikra at flest mogleg for høve til å koma med innspel i planprosessen, vil vil planarbeidet følgja prosesskrava i plan- og bygningslova.

2. Føremål

Kulturminne er ei viktig kjelde til kunnskap om vår fortid og historie. Alver kommune har ein stor og rik kulturarv med kulturminne med både lokal, regional og nasjonal kulturminneverdi. Føremålet med kulturmiljøplanen er å styrka kulturminnevernet i kommunen, og sikra og gjera kjende dei viktigaste kulturminneverdiane.

Målsetjingane med planen er:

- Auka kunnskap om og oversikt over kulturmiljø i kommunen
- Betre oversikt over samlingar i kommunen

- Identifisera og foreslå viktige kulturmiljø og kulturminne som bør få omsynssone for kulturmiljø (H570) i kommunenplanen sin arealdel, eller sikrast gjennom føresegner
- Skapa større interesse for kulturminne- og kulturmiljø i kommunen
- Betre nettverk mellom aktørar som arbeider innan kulturvernfeltet i Alver kommune
- Finna gode strategiar og prioritera tiltak innan kulturmiljøfeltet

3. Føringer for planarbeidet

Internasjonale føringer

- Europa-rådets rammekonvensjon om kulturarvens verdi for samfunnet (FARO-konvensjonen)
- Den europeiske landskapskonvensjonen
- FNs bærekraftsmål (Agenda 2030)

Nasjonale føringer:

- Meld. St. 16 (2019–2020): Nye mål i kulturmiljøpolitikken — Engasjement, bærekraft og mangfold
- Plan- og bygningslova
- Kulturminnelova
- Kulturlova
- Riksantikvarens bystrategi 2017-2020
- KULA – kulturlandskap av nasjonal interesse

Regionale planar:

- Regional plan for kultur, idrett og frivilligheit 2023-2035 (under arbeid)
- Regional plan for attraktive senter i Hordaland - senterstruktur, tenester og handel 2015-2026

Kommunale planar og føringer:

- Planstrategi for Alver kommune
- Kommuneplanen sin samfunnsdel
- Kulturminneplan for Radøy kommune 2017-2027
- Retningslinjer for prosjektstyring i Alver kommune
- Medverknadsstrategi for Alver kommune
- Kommunikasjonsstrategi for Alver kommune

Planarbeidet må i tillegg samordnast med Kommunenplanen sin arealdel og Kommunedelplan for kultur, idrett og friluftsliv som er under arbeid.

4. Tema og avgrensing av innhald

Kulturmiljøplanen skal omfatta heile kommunen og alle tidsepokar. Dette inkluderer også at ein i samband med planarbeidet må vurderer om det er kulturminne frå vår nære fortid som bør registrerast og eventuelt vernast.

Kulturmiljøplanen vert avgrensa til faste, fysiske kulturminne og kulturmiljø og i tillegg samlingar. Immaterielle kulturminne som til dømes handverkstradisjonar, dialekt, stadnamn, mattradisjonar mm. vert ikkje handsama i denne planen. Dette temaet vert omhandla i Kommunedelplan for kultur, idrett og friluftsliv.

Kulturmiljøplanen for Alver kommune får følgjande delar:

1. **Innleing:** Denne delen vil mellom anna ha ein gjennomgang av planprosessen kva planen gjeld, definisjonar, korleis og kvifor me vernar, grunnlagsmateriale for planen og tilhøve til andre planar. Problemstillingar knytt til arealpress, bærekraft og klimaendringar vil også verta drøfta.
2. **Temadel:**
 - Historikk
 - Byggeskikk i vårt område
 - Arkeologiske kulturminne
 - Landbruk
 - Sjøbruk
 - Næring
 - Offentlege bygg
 - Kyrkjer og prestegardar
 - Organisasjonseigde bygg
 - Kommunikasjon og samferdsel
 - Krigsminne
 - Minnesmerke
 - Historiske senter
 - Andre kulturminne
 - Samlingar
3. **Prioriterte kulturminne og -miljø:** Denne delen vil innehalda ei liste over dei kulturminna og -miljøa i kommunen som er vurderte til å ha høg verneverdi og som bør bevarast. Dei viktigaste kulturmiljøa vert foreslått som omsynssone for kulturmiljø (H570) i kommuneplanen sin arealdel. Kulturminne og -miljø kan også sikrast i kommuneplanen sin arealdel gjennom føresegner til arealformål, jf pbl §§ 11-10 og 11-11 eller generelle føresegner, jf pbl § 11-9.
4. **Strategiar og tiltak:** Denne delen peikar ut strategiar for korleis Alver kommune skal jobba med kulturmiljø og kulturminne og foreslår konkrete tiltak som skal

gjennomførast. Strategiane og tiltaka følgjer opp strategiar og vegval i Alver kommune sin samfunnsdel og kommunedelplan for kultur, idrett og friluftsliv.

- 5. Temakart kulturmiljø:** Denne delen av planen vil vera eit digitalt temakart der alle viktige kulturmiljø og -minne skal visast. Det skal gå fram av kartet kva for objekt som er verna eller freda, og kva for kulturminne og -miljø som berre er registrerte.

5. Planprosess og medverknad

Politisk styringsgruppe	Utval for oppvekst, kunnskap og kultur
Prosjekteigar	Hogne Haugsdal, kommunalsjef samfunnsutvikling
Prosjektleiar	Bente Kopperdal Hervik, rådgjevar kultur
Prosjektgruppe	Alexander Helle, rådgjevar plan og analyse Hanne Marie Evensen, rådgjevar plan og byggesak Ingrid Bjørge Pedersen, rådgjevar plan og byggesak Laila Bjørge, landbrukssjef Eirik Bouwer Utne, tenesteleiar kultur Arild Sætre, kulturverntenesta i Nordhordland
Arbeidsgrupper	Vert vurdert av prosjektet.
Referansegruppe	Sogelag, kystlag, husflidslag, bygdeboknemnder, bygdelag, Museumssenteret i Hordaland, Nordhordland UNESCO biosfære. Andre lag og organisasjonar og ressurspersonar vert knytt til ved behov.

Planen skal ha status som temaplan, men planarbeidet vil følgja prosesskrava i plan- og bygningslova.

6. Framdrift

Planforslaget til kommuneplanen sin arealdel skal, jamfør vedtak i kommunestyret 24. november 2022 (sak 157/22), vera lagt fram til 1. gangs handsaming innan oktober

2023. Det er ikkje realistisk å få ein ferdig kulturmiljøplan før dette. Planarbeidet vert difor delt i to prosessar som til saman skal utgjera ein ferdig plan:

Første fase: Utarbeida forslag til omsynssoner for kulturmiljø (H570) og føresegner til kommuneplanen sin arealdel. Forslaget skal vera ferdig seinast juni 2023.

Andre fase: Utarbeida kulturmiljøplan med tematisk del og handlingsplan. Ferdig plan skal leggjast fram til politisk vedtak i april 2024.

Godkjend mandat	August 2022
Politisk sak: Melda oppstart og planprogram på høyring	November 2022
Politisk sak: Vedtak planprogram	Februar 2023
Forslag til omsynssoner	Juni 2023
Utarbeida plan	Februar 2023 -desember 2023
Politisk sak: Leggja plan på høyring	Desember 2023
Innspelsmøte	Januar 2024
Politisk sak: Endeleg vedtak	April 2024